

Declarație privind alocările bugetare pentru educație și cercetare:

Alocarea bugetară trebuie să garanteze accesul la educație al celor mai vulnerabili copii

București, 19 decembrie 2019: Organizația Salvați Copiii Romania își exprimă, o dată în plus, îngrijorarea cu privire la situația din sistemul educațional și cere Guvernului României o alocare bugetară corespunzătoare asigurării participării preșcolare și școlare a copiilor în condiții de echitate, cu respectarea cu prioritate a principiilor calității și al incluziunii sociale.

Insuficiența resurselor alocate de la nivel central îi face pe copiii din zonele defavorizate extrem de vulnerabili, știut fiind faptul că bugetele proprii ale administrației publice locale sunt limitate. În plus, alocarea, la nivel local, de resurse pentru educație ori pentru orice alt domeniu care îi privește pe copii, depinde de bunăvoința reprezentanților autorităților locale și nu de nevoile resimțite în comunitate.

În lipsa unei finanțări adecvate a învățământului, fundamentată pe o analiză periodică a stării actuale a infrastructurii fizice și de personal din sistemul de educație și a calității actului educațional, singura în măsură să ofere repere și predicții financiare, nu vom putea asigura echitate și egalitate de șanse elevilor care s-au născut în familii cu vulnerabile socio-economic sau care trăiesc în comunități foarte sărace, lipsite de resurse. Sistemul educațional din România devine echitabil atunci când *”urmărește redistribuirea resurselor financiare și a serviciilor de calitate în scopul reducerii decalajele educaționale înregistrate din cauza diferențelor socio-economice”*.¹

Reiterăm următoarele recomandări pentru Ministerul Educației și Cercetării:

- Demararea în regim de urgență a procesului de evaluare națională a infrastructurii educaționale (clădiri, personalul didactic, transportul elevilor, programe remediale, bunuri și servicii adecvate) și, pornind de la concluziile evaluării, asigurarea alocărilor bugetare corespunzătoare, cu respectarea principiului predictibilității finanțării, al depolitizării sistemului de educație și al echității în distribuirea resurselor financiare între mediul urban și rural.
- Revizuirea formulelor și a criteriilor utilizate pentru calcularea finanțării în funcție de costul standard per preșcolar/elev, astfel încât finanțarea de bază să asigure condițiile

¹ Președinția României, România educată – Viziune și strategie 2018-2030. www.romaniaeducata.eu .

pentru învățământ de calitate pentru toți copiii, iar coeficienții de corecție să poată reduce dezavantajele cu care se confruntă copiii vulnerabili.

- Rezolvarea problemei transportului județean și local al elevilor prin preluarea integrală de către Ministerul Educației a responsabilității decontării navetei din bugetul propriu, prin unitățile de învățământ la care sunt școlarizați, pe bază de abonament.
- Ținând seama de vulnerabilitatea copiilor aflați în risc de sărăcie și excluziune socială, devine imperios necesară reconsiderarea cuantumului bursei de ajutor social, astfel încât aceasta să reprezintă 1/3 (750 de lei) din salariul minim pe economie anunțat pentru 2020 (2.030 de lei).

De asemenea, preluând din experiența țărilor care, conform PISA 2018, au depășit în timp record decalajele din educație și care se situează în primele 10 clasate (Estonia, Irlanda, Polonia), propunem:

- Dezvoltarea rețelei de învățământ preșcolar astfel încât, în următorii 3 ani, cel puțin 95% dintre copiii între 3 și 5 ani să poată fi cuprinși în sistemul de educație preșcolară.
- Extinderea programului Școală după Școală, prin asigurarea gratuită a participării copiilor care nu pot beneficia de un astfel de ajutor în cadrul familiei, și a programului A Doua Șansă pentru copiii și tinerii care au abandonat școala și nu au finalizat învățământul obligatoriu.
- Finanțarea activităților de educație remedială pentru prevenirea abandonului școlar și îmbunătățirea ratei succesului școlar pentru copiii din grupurile dezavantajate.

Înțelegem necesitatea de a regândi bugetul și de a corecta erorile cauzate de proiecte naționale nesustenabile financiar, adoptate anterior acestei guvernări, dar scoaterea educației copiilor din lista de priorități va atrage efecte negative greu de corectat ulterior și care afectează, în cascadă și imprevizibil, întreaga societate, chiar și în aspectele ei economice.

Faptul că, în 2019, s-au raportat cheltuieli mai mici decât veniturile prevăzute pentru educație nu reprezintă un indicator al rezolvării problemelor din sistem, ci mai degrabă o incapacitate a structurilor Ministerului Educației de a identifica nenumăratele dificultăți cu care se confruntă elevii și cadrele didactice și de a răspunde corespunzător acestora.

În cazul copiilor, în România, rata sărăciei persistente era de 33,2% în 2018, iar, în același an, deprivarea materială severă înregistrată în rândul copiilor sub 6 ani (19%) era cea mai ridicată

din UE în care media este de 5,9%.² În acest context al sărăciei, reamintim faptul că, în anul școlar 2017 - 2018, rata abandonului școlar³ la nivel național în învățământul primar și gimnazial a fost de 1,7% (aproximativ 30.000 elevi). În ceea ce privește, rata părăsirii timpurii a școlii⁴, la nivelul anului 2018, conform datelor Eurostat, România înregistrează o rată de 16,4%⁵, cu 5,1 puncte procentuale sub ținta stabilită (11,3%), cu un trend îngrijorător în cazul mediului rural (26,6%) și în cazul copiilor romi (77%)⁶.

În plus, rezultatele PISA 2018 indică, fără echivoc, faptul că în România se menține aceeași corelație puternică între statutul socio-economic al elevilor și performanțele înregistrate de aceștia. Iar din grupul de copii vulnerabili, doar 8,8% reușesc să depășească dezavantajul și să performeze printre primii. De altfel, țara noastră se numără printre statele pentru care rapoartele PISA 2018 recomandă intervenții educaționale în favoarea elevilor dezavantajați.⁷

Persoane de contact:

George Roman - Director de Programe, george.roman@salvaticopiii.ro - 0722605904

Roxana Paraschiv – Coord. de program, roxana.paraschiv@salvaticopiii.ro – 0745664674

Salvați Copiii este o organizație neguvernamentală, asociație de utilitate publică, non-profit, democratică, neafiliată politic sau religios, care militează activ pentru protecția drepturilor copilului în România, din 1990, în acord cu prevederile Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului, cu Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și cu legislația României. Salvați Copiii adoptă o poziție independentă în raport cu acțiunile și măsurile instituțiilor, recunoscând că implementarea legislației și a politicilor publice în materia drepturilor copiilor nu poate ignora strânsa colaborare dintre autorități, familie, copii și societatea în care fiecare actor implicat își acceptă responsabilitatea conform principiilor unui parteneriat autentic și viabil. În calitate de membru al Save the Children International, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 28 de membri și desfășoară programe în peste 120 de țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. În cei 29 de ani de activitate, peste 1.900.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.

² Eurostat, *Severe material deprivation by age and sex, ilc_mddd11*, accesat noiembrie 2019

³ INS, accesare în octombrie 2019. Indicatorul reprezintă diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar.

⁴ Indicatorul se referă la tinerii dintr-o anumită grupă de vârstă (18-24 de ani) care au părăsit sistemul de educație înainte de a finaliza învățământul obligatoriu și care nu au urmat ulterior un program de formare profesională continuă/calificare.

⁵ Eurostat, 2019.

⁶ Comisia Europeană, *Semestrul european: Raportul de țară pentru România 2019* (2019).

⁷ PISA 2018, *Insights and Interpretations*, p. 17.